

รายงานสรุปผลประเมินความเสี่ยง การเกิดโรคและภัยสุขภาพ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ 2567

	<p style="text-align: center;"> รายงานสรุปผลประเมินความ เสี่ยงการเกิดโรคและภัยสุขภาพ Hazards Risk Assessment (HRA) </p>	<p>ฉบับที่ :1..... แก้ไขครั้งที่ :0..... วันที่นำไปใช้ : ...ก.พ. 67</p>
<p>หน่วยงาน : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>กลุ่มงานป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิตและยาเสพติด</p> <p>ผู้จัดทำ : นายเอกชัย จรุงเนตร</p> <p>หัวหน้างานการแพทย์ฉุกเฉินและสาธารณสุขภัย</p>		<p>ผู้เสนอ : (น.ส.อลิษา สุพรรณ) หัวหน้ากลุ่มงานป้องกันควบคุม โรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิตและยา เสพติด</p> <p>ผู้อนุมัติ : (นพ.ธีระพงษ์ แก้วภมร) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด อุบลราชธานี / กุมภาพันธ์ / 2567</p>

ผลการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงการเกิดโรคและภัยสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี งบประมาณ 2567

บทนำ

สถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อและภัยสุขภาพในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ที่ส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วย และเสียชีวิตของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบที่ผ่านมา มีโรคและภัยสุขภาพเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น วัณโรคคอตีบ ไข้หวัดใหญ่ ไข้หวัดใหญ่ชนิดรุนแรงมาก โรคติดต่อมาโดยแมลง เช่น การระบาดของโรคไข้เลือดออก โรคติดต่ออุบัติใหม่ เช่น โรคติดต่อจากไวรัสซิกา เด็กเสียชีวิตสงสัยโรคมือเท้าปาก โรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน เช่น โรคคอตีบในผู้ป่วยผู้ใหญ่ โรคไอกรนเด็กทารกต่ำกว่า 2 เดือน ล่าสุดคือโรคติดเชื้อไวรัส Covid-19 ที่ระบาดเป็นเป็นวงกว้างทั่วโลก รวมทั้งภัยสุขภาพต่างๆ เช่น ภัยพิบัติน้ำท่วมจากพายุโซนร้อน ภัยแล้ง และผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศหนาวเย็น รวมถึงภัยใกล้ตัว เช่น ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 อากาศเสีย สารเคมีรั่วไหล ซึ่งปัญหาการระบาดของโรคติดต่อและภัยสุขภาพ จะมีแนวโน้มรุนแรงและกระทบเป็นวงกว้างมากขึ้นในอนาคต

ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภาวะฉุกเฉินเพื่อให้ลดความรุนแรงที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชน และควบคุมเหตุการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการในการป้องกันผลกระทบเชิงลบจากสิ่งคุกคามสุขภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การประเมินความเสี่ยงทางสุขภาพจึงได้ถูกพัฒนาและประยุกต์มาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการคาดการณ์ความเสี่ยง ที่มีโอกาสเกิดขึ้นตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลช่วยให้คณะกรรมการบริหาร / ผู้บังคับบัญชา สามารถจะตัดสินใจกำหนดนโยบาย แผนงาน และกลยุทธ์การป้องกันผลกระทบเชิงลบจากสิ่งคุกคามสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินความเสี่ยงด้านโรคและภัยสุขภาพที่อาจจะเกิดขึ้นในพื้นที่เป็นข้อมูลประกอบ

1. กำหนดมาตรการ แนวทางหรือ จัดทำแผนรับมือกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

2. การเตรียมความพร้อมในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข โดยลดโอกาสการเกิดลดผลกระทบและความรุนแรงจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ที่จะทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และภารกิจ

คำจำกัดความ

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์ใดๆ ก็ตามที่มากระทบต่อวัตถุประสงค์และความคาดหวังของการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งอาจเกิดจากความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง แล้วมีผลทำให้เกิดความเสียหาย สูญเสีย หรือขัดขวางความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์

การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment) หมายถึง กระบวนการทั้งหมดของการชี้บ่งความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการประเมินผลความเสี่ยง โดย

การชี้บ่งความเสี่ยง (Risk identification) หมายถึง กระบวนการค้นหา การยอมรับและการอธิบายความเสี่ยง โดยพิจารณาจาก การชี้บ่งแหล่งกำเนิดความเสี่ยง เหตุการณ์ สาเหตุ และความเป็นไปได้ของผลกระทบที่ตามมา

การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk analysis) หมายถึง กระบวนการที่ทำความเข้าใจกับธรรมชาติของความเสี่ยง และกำหนดระดับของความเสี่ยง (โดยการพิจารณาจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงนั้นๆ)

การประเมินผลความเสี่ยง (Risk evaluation) หมายถึง เป็นกระบวนการเปรียบเทียบ ระหว่างผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง กับเกณฑ์ความเสี่ยง เพื่อตัดสินใจว่าความเสี่ยง ดังกล่าวอยู่สามารถยอมรับได้หรือสามารถรับได้

ผลที่เกิดตามมา/ผลกระทบ(Consequence/Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

โอกาสเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ผลการประเมินความเสี่ยง

จากผลการประเมินความเสี่ยงในการเกิดโรค ภัยสุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2566 โดยรวบรวม และวิเคราะห์จากข้อมูลสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพต่างๆ ได้แก่ ข่าวสถานการณ์โรค และภัยพิบัติต่างๆ, สถานการณ์โรคจากระบบเฝ้าระวังโรค (รายงาน 506) ของกองระบาดวิทยา, รายงานสอบสวนโรคของเครือข่ายสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี รายงานข่าวกรองโรคติดต่ออุบัติใหม่ และโปรแกรมเฝ้าระวังโรคออนไลน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการประเมินพบว่า

โรคและภัยสุขภาพที่มีความเสี่ยงอยู่ใน**ระดับสูง** ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่รุนแรงและอาจก่อผลกระทบรุนแรงได้แม้ยังไม่จำเป็นต้องดำเนินการยับยั้งในทันทีแต่ต้องมีการจัดทำเตรียมการและดำเนินการในอนาคตอันใกล้ได้แก่

- โรคติดเชื้ออุบัติใหม่
- อุทกภัย
- ฝุ่น PM2.5
- โรคเลปโตสไปโรซิส
- โรคไข้เลือดออก
- โรคไข้มาลาเรีย
- โรคเมอร์สอัยโธลิส

โรคและภัยสุขภาพที่มีความเสี่ยงอยู่ใน**ระดับปานกลาง** ความเสี่ยงรุนแรงไม่มากนักแต่ยังอาจก่อผลกระทบพอสมควรการยับยั้งความเสี่ยงประเภทนี้อาจไม่เร่งด่วนมากนัก ความจำเป็นในการแก้ไขค้ำถึงทรัพยากรที่มี ได้แก่

- อุบัติเหตุ
- สารเคมีรั่วไหล
- ภัยจากสถานที่อับอากาศ
- วัณโรคดื้อยา
- วาตภัย
- อัคคีภัย
- โรคไข้หวัดใหญ่
- โรคชิคุนคุนยา
- โรคคอติบ
- โรคไอกกรน
- โรคพิษสุนัขบ้า

- โรคมือเท้าปาก
- โรคปอดบวม
- โรคอาหารเป็นพิษ

สามารถสรุปเป็นแผนภาพแสดงระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Matrix) ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Matrix)

ผลกระทบที่ตามมา (Consequence หรือ Impact)	สูงมาก (5คะแนน)					
	สูง (4คะแนน)			อุทกภัย ฝุ่น PM2.5	โรคติดเชื้ออุบัติใหม่	
	ปานกลาง (3คะแนน)			อุบัติเหตุ สารเคมีรั่วไหล ภัยจากสถานที่ แออัดอากาศ วัดโรคต้อยา วาทภัย อัคคีภัย	โรคเลปโตสไปโรซิส โรคไข้เลือดออก โรคไข้มาลาเรีย โรคเมอร์ออยโดสิส	
	ต่ำ (2คะแนน)			โรคไข้หวัดใหญ่ โรคชิคุนกุนยา โรคคอตีบ โรคไอกรน	โรคพิษสุนัขบ้า โรคมือเท้าปาก โรคปอดบวม โรคอาหารเป็นพิษ	
	แทบไม่มี ผลกระทบ (1คะแนน)					
		แทบไม่มี ผลกระทบ (1คะแนน)	ต่ำ (2คะแนน)	ปานกลาง (3คะแนน)	สูง (4คะแนน)	สูงมาก (5คะแนน)

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

เกณฑ์การให้คะแนน

- มากกว่า 16 คะแนน ความเสี่ยงรุนแรงมาก
- 10-16 คะแนน ความเสี่ยงสูง
- 4 – 9 คะแนน ความเสี่ยงปานกลาง
- น้อยกว่า 4 คะแนน ความเสี่ยงต่ำ

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญ 3 ภัย ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
อุบลราชธานี ที่ต้องวางแผนแก้ไขเร่งด่วน ดังนี้

ด้านโรค ได้แก่

- โรคติดเชื้ออุบัติใหม่ (16 คะแนน)

ด้านภัยสุขภาพ ได้แก่

- อุทกภัย (12 คะแนน)
- ปัญหาฝุ่น PM 2.5 (12 คะแนน)

เอกสารอ้างอิง

- 1.ฐานข้อมูล รายงาน 506 จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566
- 2.สถานการณ์อุทกภัยจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2565
- 3.สถานการณ์PM2.5 ประเทศไทย ปี 2566
- 4.คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงภัยด้านการแพทย์และสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- 5.แบบประเมินพื้นที่เสี่ยงด้านการแพทย์และสาธารณสุข

(ลงชื่อ).....ผู้จัดทำสรุป

(นายเอกชัย จรุงนรินทร์)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ